

Zachęta Ermutigung to pierwsza w Polsce indywidualna wystawa prac światowej sławy fotografa Wolfganga Tillmansa, przygotowana przez Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen w Düsseldorfie we współpracy z Zachętą Narodową Galerią Sztuki. Mieszkający w Londynie i Berlinie artysta (urodzony w roku 1968 w Remscheid k. Düsseldorfu), już pod koniec lat 80. ubiegłego wieku zaczął w niekonwencjonalny sposób eksperymentować z czarno-białymi odbitkami oraz fotograficznymi powiększeniami różnych detali. W latach 90. zwrócił na siebie uwagę pracami będącymi m.in. migawkowymi portretami młodych ludzi ze swojego otoczenia, przede wszystkim ze środowisk subkulturowych. Szerokiej publiczności stał się znany, gdy w roku 2000 uhonorowano go prestiżową Nagrodą Turnera – został nagrodzony jako pierwszy niebrytyjski artysta i fotograf.

Wolfgang Tillmans stale poszerza zakres tematyczny swoich prac – są to portrety, wnętrza, pejzaże i martwe natury oraz fotografia abstrakcyjna. Artysta koncentruje się także na samym procesie fotografowania, na wykorzystaniu jego możliwości. Nieustannie bada granice medium oraz eksperymentuje ze sposobami prezentacji prac, łącząc różnorodne rodzaje fotografii, zróżnicowane formaty i materiały. Dzięki temu stworzył nie tylko nowy język fotografii, ale i własne formy ekspozycji, pokazując swoje zdjęcia i kolaże w formie nietypowych instalacji. Pomieszczenia wystawowe artysta traktuje jako całość, dzieląc ich przestrzeń swoimi pracami; skupia się przy tym szczególnie na obrazowym i rzeźbiarskim wymiarze prac oraz osadzeniu elementów ekspozycji w architekturze.

W Zachęcie Wolfgang Tillmans prezentuje kompozycję prac stworzoną specjalnie dla sal galerii i ukazującą tematy oraz motywy fotograficzne zajmujące go w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Na wystawie znalazły się abstrakcyjne fotografie z serii kropli z papieru i *Freischwimmer*, jak i wybór najnowszych prac – *Obrazów świata*. Pokazanych zostanie również pięć prac wideo artysty oraz *Centrum Studiów nad Prawdą*, czyli instalacje na stołach, które na podobieństwo archiwum dokumentacyjnego łączą fotografie z wycinkami prasowymi, fotokopiami, drukami offsetowymi i ulotkami.

kurator: Isabelle Malz

współpraca: Anna Tomczak

1 →

Czym jest fotografia? Kim jest fotograf? Jakie funkcje może pełnić fotografia? W jakich celach może być wykorzystywana?

FOTOGRAFIA	FOTOGRAF

2 →

Zwróćcie uwagę na prezentację prac w przestrzeni.

- Jak możecie opisać sposób prezentacji prac w przestrzeni?
- Czym różni się on od tzw. tradycyjnej ekspozycji* prac?
- Jak taka ekspozycja dzieł sztuki wpływa na ich odbiór?
- Czy fotografiom potrzebna jest rama?
- Czy format prac ma znaczenie?
- Co mówi o artyście fakt, że przykleja swoje prace do ściany plastrem? I czy w ogóle coś mówi?

**ekspozycja – prezentowanie prac/obiektów/przedmiotów w danej przestrzeni, eksponowanie*

3 →

Wolfgang Tillmans uprawia różne gatunki fotografii. Tworzy m.in. obrazy abstrakcyjne skupione na właściwościach materiału.

- Rozejrzyjcie się po sali – które prace można uznać za abstrakcyjne*?
- Zastanówcie się, jak powstały te fotografie?
- Co przedstawiają? Czy w ogóle coś przedstawiają?
- Czy abstrakcja w fotografii jest w ogóle możliwa?
- Czy można powiedzieć o nich, że mają „malarski charakter”?

**abstrakcja – dzieło sztuki tzw. nieprzedstawiające / niefiguratywne*

4 →

Rozejrzyjcie się po sali – czy odnajdziecie portrety?

- Czym jest portret* dla artysty?
- Do czego służą portrety Tillmansowi? Jakie pełnią funkcje?
- Czy możecie dostrzec relację pomiędzy artystą a modelem?
- Czy prace mówią coś o artyście?
- Czy Tillmans portretuje tylko wygląd zewnętrzny? Uzasadnijcie odpowiedź.
- Czy potraficie odnieść portrety wykonane przez Wolfganga Tillmansa do „tradycyjnego” portretu? Widzicie różnice i podobieństwa?

**portret – przedstawienie konkretnego człowieka (modela). Istnieją różne ujęcia portretowe: wizerunek głowy, popiersie, półpostać, ujęcie całopostaciowe (en pied); model może być przedstawiony z profilu, frontalnie (en face) lub w trzech czwartych (en trois quarts), czyli częściowo zwrócony w bok. Typy portretów: reprezentacyjny, niereprezentacyjny, zbiorowy, autoportret, historyzowany, pośmiertny, trumienny i inne*

5

Przyjrzyjcie się uważnie fotografiom znajdującym się na sali. Zwróćcie uwagę na technikę ich wykonania.

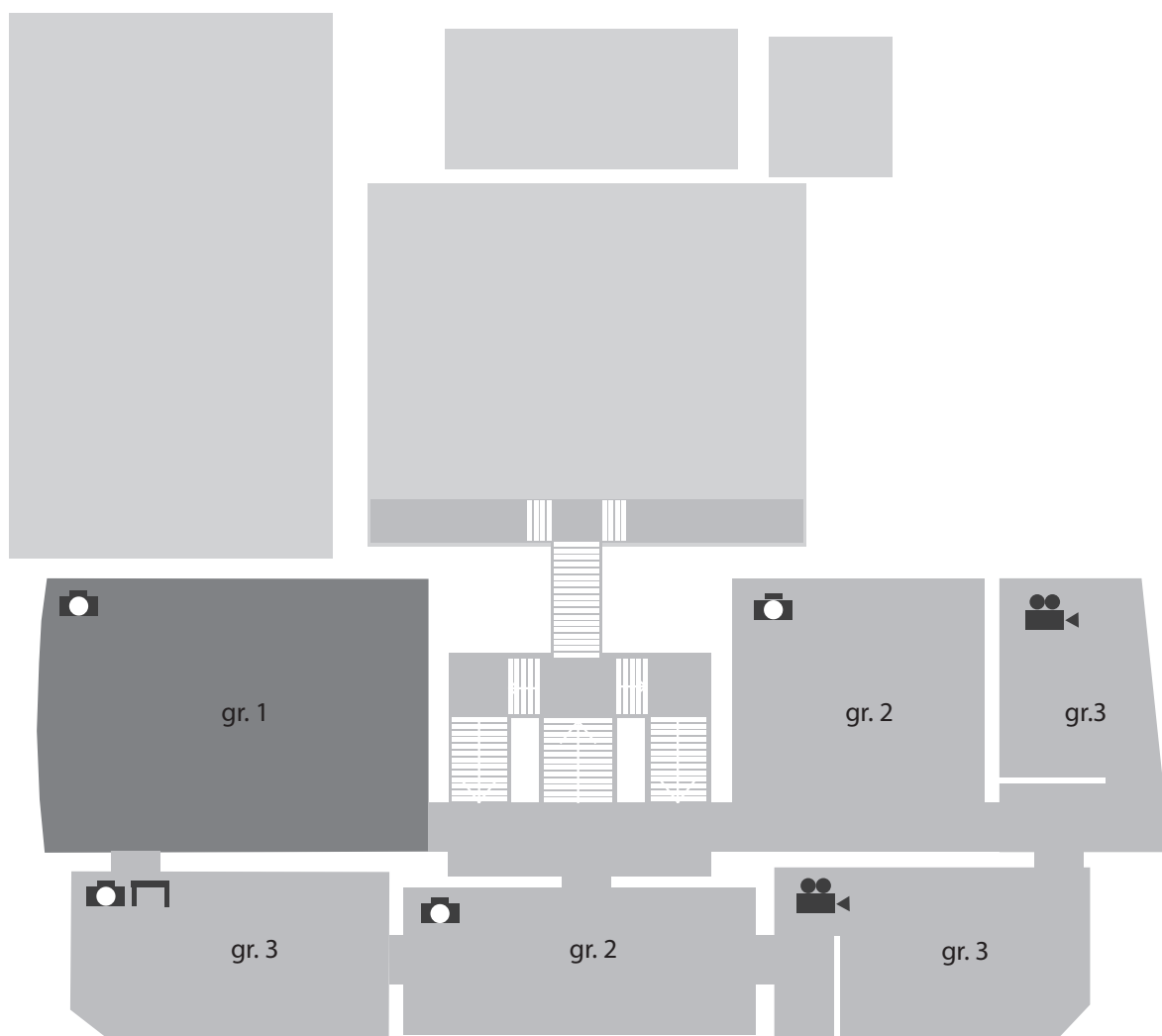
- Czy widzicie na wystawie przykłady technik fotograficznych?
- Czy technika wykonania zdjęcia — odbitka lub kserokopia — ma znaczenie dla widza?
- Która z wymienionych technik zapewnia najlepszą, a która najgorszą jakość?

ZADANIE Z *

(temat do dyskusji w klasie / do zastanowienia się w domu)

Przeczytajcie fragment wypowiedzi Wolfganga Tillmansa. Czy zgadzacie się z opinią artysty?

„Główne zadanie polega na zaufaniu własnym oczom, kiedy patrzymy na świat, oraz chęci zarzucenia uprzedzeń i zaufania własnemu instynktowi, jeśli chodzi o wartość idei. Nie potrzebne są żadne hierarchie, by zdecydować, co jest akceptowalne, co dopuszczalne, co piękne. Możliwość percepcji świata własnymi oczami jest dostępna każdemu. Jeśli nauczysz się tego raz, łatwiej oprzesz się manipulacji i pozostaniesz otwarty na nowe pomysły. Zawsze mamy wolny wybór zobaczenia w świecie tego, co chcemy zobaczyć”. — Wolfgang Tillmans

Legenda:

 fotografia

 video

 stoły Centrum Studiów nad Prawdą

1 →

Czym jest fotografia? Kim jest fotograf? Jakie funkcje może pełnić fotografia? W jakich celach może być wykorzystywana?

FOTOGRAFIA	FOTOGRAF

2 →

Zwróćcie uwagę na prezentację prac w przestrzeni.

- Jak możecie opisać sposób prezentacji prac w przestrzeni?
- Czym różni się on od tzw. tradycyjnej ekspozycji* prac?
- Jak taka ekspozycja dzieł sztuki wpływa na ich odbiór?
- Czy fotografiom potrzebna jest rama?
- Czy format prac ma znaczenie?
- Co mówi o artyście fakt, że przykleja swoje prace do ściany plastrem? I czy w ogóle coś mówi?

**ekspozycja – prezentowanie prac/obiektów/przedmiotów w danej przestrzeni, eksponowanie*

3

Wolfgang Tillmans uprawia różne gatunki fotografii. Tworzy m.in. obrazy abstrakcyjne skupione na właściwościach materiału.

- Rozejrzyjcie się po sali, które prace można uznać za abstrakcyjne*?
- Zastanówcie się, jak powstały te fotografie?
- Co przedstawiają? Czy w ogóle coś przedstawiają?
- Czy abstrakcja w fotografii jest w ogóle możliwa?
- Czy można powiedzieć o nich, że mają „malarski charakter”?

**abstrakcja – dzieło sztuki tzw. nieprzedstawiające / niefiguratywne*

4

Rozejrzyjcie się po sali, czy odnajdziecie portrety?

- Czym jest portret* dla artysty?
- Do czego służą portrety Tillmansowi? Jakie pełnią funkcje?
- Czy możecie dostrzec relację pomiędzy artystą a modelem?
- Czy prace mówią coś o artyście?
- Czy Tillmans portretuje tylko wygląd zewnętrzny? Uzasadnijcie odpowiedź.
- Czy potraficie odnieść portrety wykonane przez Wolfganga Tillmansa do „tradycyjnego” portretu? Widzicie różnice i podobieństwa?

**portret – przedstawienie konkretnego człowieka (modela). Istnieją różne ujęcia portretowe: wizerunek głowy, popiersie, półpostać, ujęcie całościowe (en pied); model może być przedstawiony z profilu, frontalnie (en face) lub w trzech czwartych (en trois quarts), czyli częściowo zwrócony w bok. Typy portretów: reprezentacyjny, niereprezentacyjny, zbiorowy, autoportret, historyzowany, pośmiertny, trumienny i inne*

5

Przyjrzyjcie się uważnie fotografiom znajdującym się na sali. Zwróćcie uwagę na technikę ich wykonania.

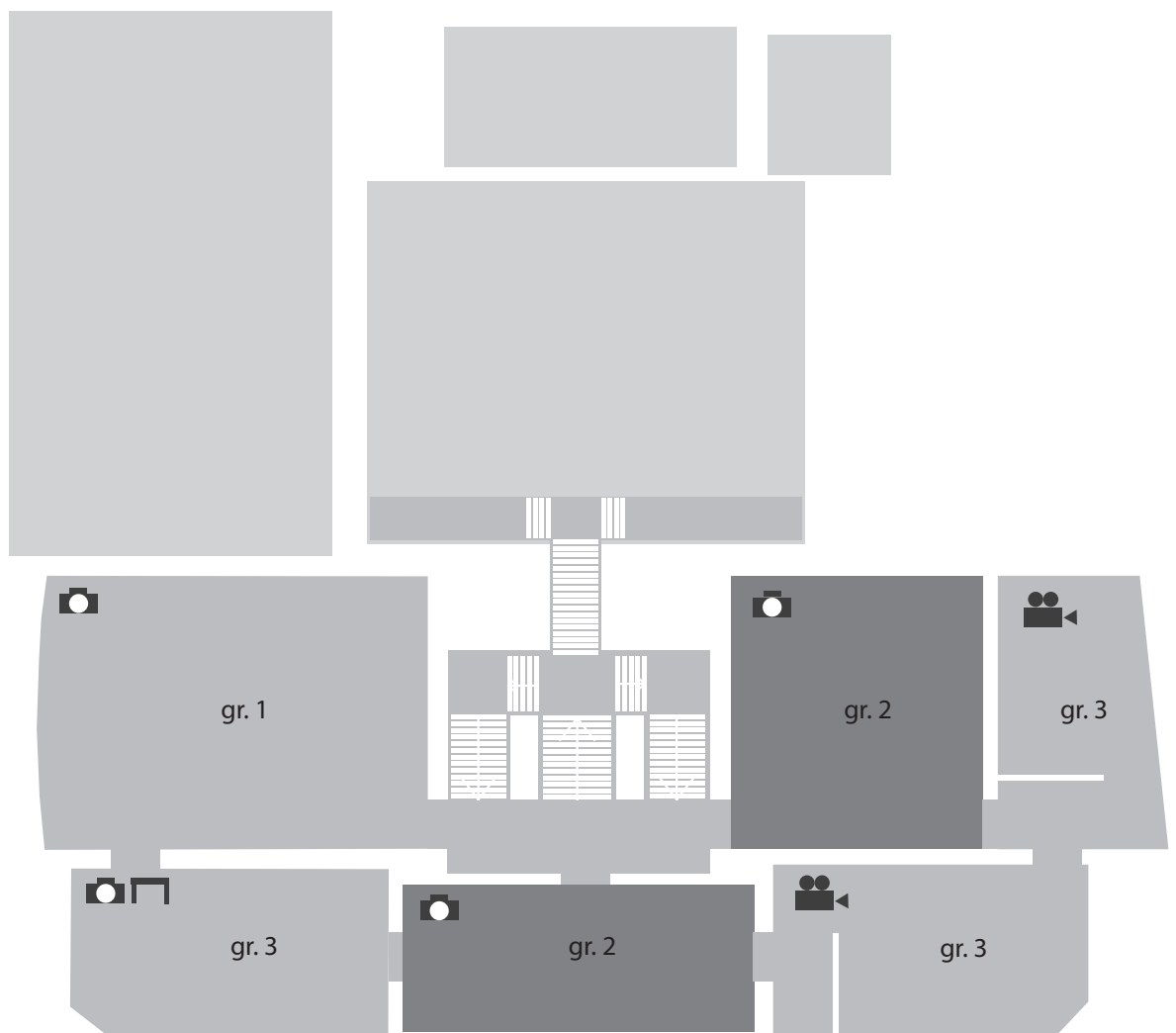
- Czy widzicie na wystawie przykłady technik fotograficznych?
- Czy technika wykonania zdjęcia – odbitka lub kserokopia – ma znaczenie dla widza?
- Która z wymienionych technik zapewnia najlepszą, a która najgorszą jakość?

ZADANIE Z *

(temat do dyskusji w klasie / do zastanowienia się w domu)

Przeczytajcie fragment wypowiedzi Wolfganga Tillmansa. Czy zgadzacie się z opinią artysty?

„Główne zadanie polega na zaufaniu własnym oczom, kiedy patrzymy na świat, oraz chęci zarzucenia uprzedzeń i zaufania własnemu instynktowi, jeśli chodzi o wartość idei. Nie potrzebne są żadne hierarchie, by zdecydować, co jest akceptowalne, co dopuszczalne, co piękne. Możliwość percepcji świata własnymi oczami jest dostępna każdemu. Jeśli nauczysz się tego raz, łatwiej oprzesz się na manipulacji i pozostaniesz otwarty na nowe pomysły. Zawsze mamy wolny wybór zobaczenia w świecie tego, co chcemy zobaczyć”. — Wolfgang Tillmans

Legenda:

 fotografia

 wideo

 stoły Centrum Studiów nad Prawdą

1 →

Czym jest fotografia? Kim jest fotograf? Jakie funkcje może pełnić fotografia? W jakich celach może być wykorzystywana?

FOTOGRAFIA	FOTOGRAF

2 →

Zwróćcie uwagę na prezentację prac w przestrzeni.

- Jak możecie opisać sposób prezentacji prac w przestrzeni?
- Czym różni się on od tzw. tradycyjnej ekspozycji* prac?
- Jak taka ekspozycja dzieł sztuki wpływa na ich odbiór?
- Jak wpływa na odbiór prac wideo sposób ich prezentacji?

**ekspozycja – prezentowanie prac/obiektów/przedmiotów w danej przestrzeni, eksponowanie*

3 →

Przyjrzyjcie się pracom wideo znajdującym się na wystawie.

- Jak artysta wykorzystuje to medium?
- Czy coś łączy prace wideo prezentowane na wystawie?
- Czy dźwięk jest istotny dla artysty?
- Czy fotografie i prace wideo artysty mają cechy wspólne?
- Film nazywany jest „ożywioną fotografią” – zgadzacie się z tym?
- Jaką atmosferę mają prace wideo? Czy budzą emocję?
- Czy wśród prac wideo znajduje się taka, którą można nazwać portretem?
- Czy wśród prac wideo znajdują się takie, które można nazwać abstrakcyjnymi*?

**abstrakcja – dzieło sztuki tzw. nieprzedstawiające / niefiguralne*

4 →

Przyjrzyjcie się materiałom na stołach tworzącym instalację Centrum Studiów nad Prawdą.

- Z czego składa się ta instalacja*?
- Co możecie powiedzieć o zaprezentowanych w jej ramach fotografiach?
- Czy różnią się od prac prezentowanych na ścianach?
- Czy tytuł instalacji coś sugeruje? Czy pomaga w zrozumieniu pracy?
- Jak można interpretować tę pracę?

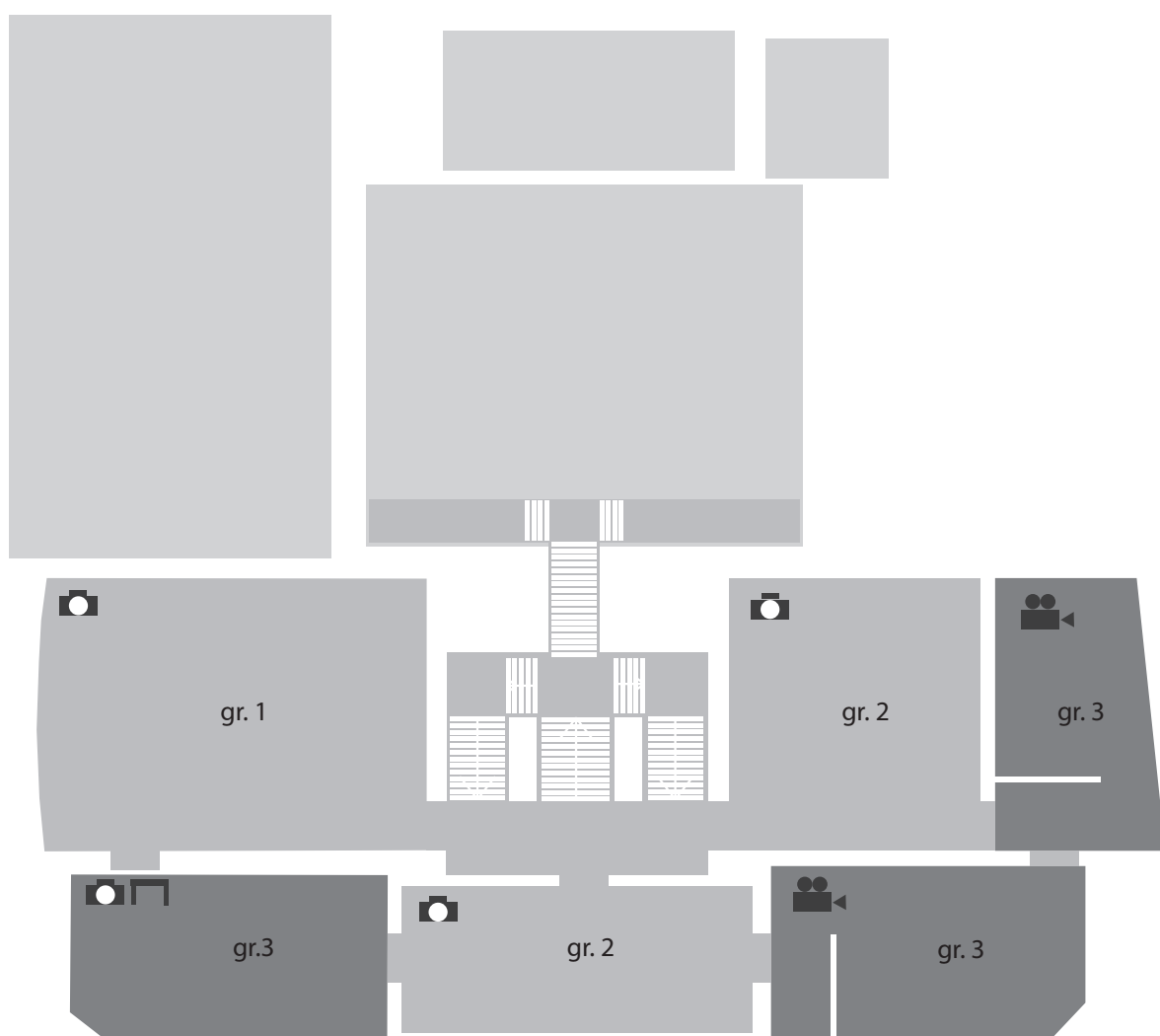
**instalacja – w sztuce współczesnej przestrzenny układ elementów zaprojektowany przez artystę, najczęściej specjalnie do określonej przestrzeni*

ZADANIE Z *

(temat do dyskusji w klasie / do zastanowienia się w domu)

Przeczytajcie fragment wypowiedzi Wolfganga Tillmansa. Czy zgadzacie się z opinią artysty?

„Główne zadanie polega na zaufaniu własnym oczom, kiedy patrzymy na świat, oraz chęci zarzucenia uprzedzeń i zaufania własnemu instynktowi, jeśli chodzi o wartość idei. Nie potrzebne są żadne hierarchie, by zdecydować, co jest akceptowalne, co dopuszczalne, co piękne. Możliwość percepcji świata własnymi oczami jest dostępna każdemu. Jeśli nauczysz się tego raz, łatwiej oprzesz się manipulacji i pozostaniesz otwarty na nowe pomysły. Zawsze mamy wolny wybór zobaczenia w świecie tego, co chcemy zobaczyć”. — Wolfgang Tillmans

Legenda:

 fotografia

 video

 stoły Centrum Studiów nad Prawdą